

Srpski stručnjaci lideri u borbi protiv bioterorizma

Професори Владан Радосављевић и Горан Белојевић осмислили међународно признату методологију за истраживање необичних епидемија

Можете ли да замислите да неко зарази храну припремљену за послужење у десетинама авиона? Последнице овог терористичког акта могле би бити несagleдиве, много веће од оних које ствара класично наоружање. Биолошко оружје огромна је претња данашњице. По снази је одмах иза нуклеарног оружја, јаче је од хемијског, али знатно јефтиније.

На срећу, наша земља се не налази на списку лаких мета за биотерористе, будући да имамо веома развијену превентивну медицину – истичу потпуковник проф. Владан Радосављевић из Министарства одбране и професор др Горан Белојевић са Медицинског факултета БУ. Према њиховој оцени, у овој области далеко смо испред многих развијених западних земаља.

Радосављевић и Белојевић осмислили су међународно признату методологију за истраживање необичних епидемија. Тиме су значајно допринели светској науци и борби против биотероризма. Њихова сарадња настављена је на новом пројекту, који се тиче болничке хигијене.

Потпуковник Радосављевић се, од прошле године, налази међу 50 стручњака за биолошко оружје Уједињених нација. Једини је из Србије чија помоћ може бити неопходна уколико дође до неке сумњиве епидемије било где на земаљској кугли.

– Требало је 15 година да методологију развијемо. Значај наше методологије је већи јер се на основу ње може направити систем одбране од биотероризма. Неколико наредних година посветићу развоју биоодбраменог система земље. Тако ће мој рад бити заокружен. Већ осам година сарађујем са професором Белојевићем,

Фото: Војска Србије

Крушевац – центар за одбрану од хемијског оружја

Регионални Центар за атомску, биолошку, хемијску одбрану у Крушевцу један је од међународно признатих установа у којима се обучавају стручњаци из целог света. Између осталог и инспектори из познате Организације за забрану хемијског оружја (ОПСВ), чије је седиште у Холандији. Они су добили Нобелову награду за мир, будући да су „очистили“ Сирију од хемијског оружја. У тој акцији учествовао је и један некадашњи официр Војске Србије. Прошле године у Крушевцу је одржана вежба спасавања у условима контаминације настале тероризмом и оружјем за масовно уништење, а 79 учесника било је из иностранства.

који је такође стручњак из ове области. Реч је о пројекту који подржава Министарство науке, БУ и Универзитет одбране – каже потпуковник Радосављевић.

Методологија ове двојице експерата примењена је на епидемији изазваној бактеријом ешерихијом коли у Немачкој 2011. године. Тада је у овој држави умрло 53. луди, а њих 855 је

пало у кому од последица заразе. Хоспитализовано је више од 4.000 пацијената.

– Берлински институт „Роберт Кох“ и остале надлежне службе закључили су да је извор заразе поврће коришћено у свежој салати. Мислили су да је реч о природној епидемији коју је највероватније проузроковало семе зараженог поврћа увезено из Египта. То

је била права катастрофа, у Немачкој је проглашено ванредно стање. Међутим, када смо применили нашу методологију оповргли смо закључке колега и открили да је поврће загађено тамо где је и одгајано, у немачкој покрајини Доња Саксонија – каже др Белојевић уз објашњење да им је ова епидемија била веома сумњива. Имали су нови узрок болести (агенс), необичне симптоме и веома тешко излечење пацијената. Све је то указивало на могућност биотерористичког напада.

Методологија потпуковника Радосављевића и професора Белојевића објављена је 2012. у међународном часопису „Public health“, а годину касније наставак је изашао у оквиру монографије „Биоприправност и здравље нације“ штампаној у Немачкој, коју су наши саговорници уређивали. У њој је радове објавило двадесетак аутора из различитих земаља.

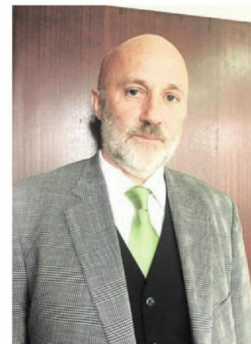
Опасност од потенцијалног бионапада повећава чињеница да су сојеви многих микроорганизама доступни на црном тржишту, а након распада СССР-а из лабораторија су „исцуреле“ разне бактерије. Такође, може се десити да терористи потплате научнике у лабораторијама како би развијали потенцијално биолошко оружје. Израелци су дошли до sazнања да су неки од бомбаша самоубица били заражени ХИВ-ом или хепатитисом Це.

– Постоји велика вероватноћа да се терористи регрутују међу оболелима који немају услова да се лече и често су депримирани због болести. Када се разнесу на јавном месту, шири се зараза. Уколико породица преузме тело, могуће је да неко од чланова буде заражен и да се болест тако шири – каже потпуковник Радосављевић.

Србија је висок степен превентивног деловања наследила од Југославије. Слично је и у Словачкој, Чешкој, Ма-

Владан Радосављевић

Горан Белојевић

Фотографије: К. Ђурђевић

ђарској и Бугарској, док се у земљама Западне Европе лекари не баве овом граном медицине. У нашој земљи 25 завода за јавно здравље надгледа број оболелих, учесталост (време) и место у којем се јавља нека болест.

Ако становништво није вакцинисано против неких болести, подложније је биотероризму, што може имати страшне последице.

– Не знам да ли су представници антивакциналног покрета свесни да подривају безбедност земље. Зато апелујем на родитеље да вакцинишу децу јер то није питање људских права, већ и одбраменог система – истиче др Горан Белојевић. **Јелена Попадић**